

N:o 7.

Af Herr C. J. Grafström: *Om vissa förändringar i nu gällande tulltaxa.*

Man skulle om gällande tulltaxa kunna säga, att hon indelat vårt lands innevånare i tvänne klasser: vanliga människor och apotekare.

I tulltaxan finnas ännu 36 rubriker, hvilka till apotekares förmån prohibera varans införande. Mot en enda af dessa rubriker, nemligen *Arsenik*, vill jag intet anmärka. Deremot torde de öfriga, åtminstone 32 af dem, med säkerhet kunna anses strida: dels emot den grundprincip, hvarpå tulltaxan hvilar, nemligen att hon endast bör sysselsätta sig med den till förtullning angifna *varan* och icke med *importören*; dels emot Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864; och slutligen emot gällande farmakopé, som angifver alla de varor, som, till medicinalier, skola finnas i apoteken.

Då det är min öfvertygelse, att dessa 32 rubriker böra i enlighet med tidens kraf ändras, ber jag att få uppräknade alla de rubriker som angå apoteksvaror, med undantag af *Arsenik*. Rubrikerna *Apoteksvaror* och *Kemiskt-tekniska preparater* afse tvänne stora kategorier, hvaraf den senare är helt ny i vår tulltaxa; de öfriga äro enskilda, s. k. specificerade varor, hvilka, förmodligen af olika skäl, blifvit framför andra dylika varor speciellt uppräknade i taxan och således böra uppmärksammas.

Apoteksvaror, alla i taxan ej specificerade, enkla eller sammansatta, till införsel af apotekare eller dem, som erhållit Sundhetskollégii tillstånd att med sådana varor idka handel*, eller, efter Sundhetskollégii, Vetenskapsakademiens eller vederbörande universitets-fakultets hörande, af vetenskapsmän till begagnande för vetenskapliga ändamål, eller ock, efter Kommerskollégii pröfning, af

* Någon sådan, från apotek skiljd, handel lærer ej finnas i Sverige.

näringsidkare som styrka sig hafva behof af dylika varor för åstadkommande af sina tillverkningar fria.
Kemiskt-tekniska preparater, ej specificerade, r:dr 100 r:mt . . 5,00.
 för medicinska behof, hänföras till *Apoteksvaror*.

Aloë; — *Assa foetida*; — *Bäfrergäll*; — *Cassia Fistula* **; — *Enbärsmos* **; — *Flädermos* och *saft* **; — *Galangarot*; *Gentianarot*; — *Hällrot* **; — *Ipecacuanha*; — *Jalappa*; — *Kalmus*; — *Kantarider*; — *Kinabark* och *kinarot*; — *Kransögon* **; — *Kubeber*; — *Magnesia*; — *Manna*; — *Myrrha*; — *Nicht*; — *Prustrot* **; — *Paradis-korn* **; — *Rabarber*; — *Rosmarin*; — *Räfkakor*; — *Sassafras*; — *Senetsblad*; — *Spanska flugor*; — *Storax* **; — *Teriak* **; — *Violrot*; — *Zitwerrot* **; — hänföras till *Apoteksvaror*.

Rötter: för apotekares behof, ej specificerade, hänföras till *Apoteksvaror*.

Utom dessa här specificerade varor skola, enligt Generaltullstyrelsens skrivelser (den 18 December 1852 och den 8 Juni 1869), *Pommeransblomvatten* och *Ätticketer* hänföras till *Apoteksvaror*; dessutom anser härvarande packhusinspektion *Ricinolja* böra sammalunda tullbehandlas.

Af alla dessa specificerade varor är blott en enda, nemligen *Räfkakor*, af giftig beskaffenhet; då denna artikel veterligen icke användes annorlunda än som medicinalier och till rofdjurs utrotande, torde den böra för apotekares behof tillsvidare prohiberas; af andra och liknande skäl torde kanske äfven *Kantarider* eller *Spanska flugor* böra sammalunda i taxan rubriceras. Alla de öfriga äro icke att betrakta annorlunda än som de flesta andra liknande varor, hvilka rundt omkring oss, utan någon inskränkning, äro att tillgå. De böra därför, enligt min åsigt, ur tulltaxan utgå. Dessa varors specifika-tion i taxan kan jag icke förklara på annat sätt, än att då *Apoteksvaror* äro tullfria, men deremot flera af de ofvan nämnda varorna varit belagda med tull, så hafva apotekare, på helt naturliga skäl, fordrat deras inregistrering under rubriken »hänföras till apoteksvaror.» «Så gick det åtminstone till år 1852 med det allmännyttiga, alldeles oskadliga, angenäma och i nästan hvarje kokbok föreskrifna *Pommeransblomvattnet*, som icke består af annat än vanligt vatten distilleradt på pommeransblommor. Detta vatten hade väl ansetts såsom apoteksvara, men åtskilliga industriidkare tillätos att införtulla det under rubriken *Essencer*; således mot en oerhörd hög tullsats af omkring 100 procent af värdet och derutöfver. Måna om tullintradernas ökande försökte då tulltjenstemännen att fordra samma tull äfven då varan infördes af apotekare. Men dessa nöjde sig icke dermed. Genom deras åtgöranden, Sundhetskollegii förklaring och Generaltullstyrelsens

** Finnes icke upptagen i gällande farmakopé.

ofvan omtalade skrifvelse förklarades alltså det oskyldiga Pommeransblomvattnet vara hänförligt till apoteksvaror; således prohiberadt! för andra än apotekare.

En mängd af dessa i taxan specificerade, liksom alla tre på annat sätt, som ofvan synes, för apotekares räkning prohiberade varor äro allmännyttiga eller inom näringarna nödvändiga. De kunna nu endast på omvägar, genom apotekare eller för hvarje gång upprepade ansökningar om tillstånd eller med bevis om för hvarje gång styrkt behof och således *dyrt nog* erhållas. Men icke nog härmed. Af nöten synes, att af 32 i taxan specificerade varor nu mera endast 22 återfinnas i farmakopéen; hvadan således de 10 öfriga utan alla skäl och alldeles obehörigt prohiberas för de apotekares räkning, hvilka icke mer ega skyldighet att dem till apoteksvaror begagna.

Emellertid synes af dessa, såsom apoteksvaror specificerade ämnen, att i tulltaxan med ordet apoteksvaror alldeles icke förstås, hvad man vid en flygtig tanke derpå torde föreställa sig, nemligen verkliga medicinalier, sådana de af sjuka kunna begagnas, utan dermed menas varor som behövas till medicinaliers åstadkommande. Men nu torde det vara allmänt bekant, att till medicinalier användas äfven de aldra allmännaste och allmännyttigaste varor t. ex. kaffe, socker, sprit, vin, kryddor, mjöl, salt, silfver, guld o. s. v. i oändlighet. Många af dessa varor befinnas i tulltaxan specificerade; dock på långt när icke alla. Men just därför att svårigen *alla* varor kunna specificeras i tulltaxan, och att sådana »*alla i taxan icke specificerade*», hvilka, om än aldrig så sällan, användas i farmacien och således fått en plats i farmakopéen, enligt tullrubriken *apoteksvaror* till apotekares förmån prohiberas, så finnes i denna och de dermed i sammanhang stående rubrikerna, som här ofvan anförts, en verklig våda för näringarna och det allmänna.

Vidare finner man af rubriken *kemiskt-tekniska preparater*, att det visserligen (nu mera) är hvem som helst tillåtet att införa dylika preparater mot en tull af 5 procent af varans värde . . . men, att *apotekare* deremot få införa *sanma varor tullfritt!* Följden af ett sådant förhållande är icke svårt att inse, och den har icke heller uteblifvit, nemligen apotekarnes privilegium på äfven dessa varor.

Af det sagda framgår tydligt och klart, att, bland landets alla inneväanare, apotekare äro de ende, som för införtullandet af sina varor i tulltaxan erhållit privilegium, och ett privilegium så exklusivt att endast några få personer (vetenskapsmän) genom särskildt tillstånd, eller industriidkare först efter att med vittnen hafva styrkt sitt behof, för hvarje gång, kunna få införa dylika, till större delen allmännyttiga varor. Äfven strider detta förhållande tvärt emot ofvannämnda Kongl. förordning.

För att ej blifva för vidlyftig i min motion får jag vördsamt hänvisa dels till 1863 års tullkomités betänkande angående apoteksvaror, hvilka af samme komité förklaras böra få af hvem som helst införas; dels till min motion i denna fråga, väckt år 1868 under nummer 13; dels till 1868 års Bevillnings-utskotts memorial N:o 4, hvori föreslås att apoteksvaror må få af hvem som helst införas; samt slutligen till de an-

förändren för en sådan förändring, som under diskussionen öfver denna fråga egde rum i båda Kamrarne den 4 Mars 1868.

Att Bevillnings-utskottets nyssnämnda förslag blef af båda Kamrarne afslaget torde bero på den oriktiga uppfattning af frågan, som gjorde sig gällande. Såsom af diskussionsprotokollen synes, förblandade man nemligen den föreslagna rättigheten för hvem som helst att *införtulla* sådana varor, som i tulltaxan kallas apoteksvaror, med rättigheten att *handla med apoteksvaror*. Det var naturligt att frågan under sådana förhållanden skulle falla. Vid lugn eftertanke torde dock hvar och en lätt inse den stora skillnaden emellan rättigheten att *införa* en vara och att *handla* med densamma; synnerligen då denna vara utgjort och utgör föremål för en sträng lagstiftning just med afseende på handeln dermed.

På det att en dylik oriktig uppfattning, åtminstone omedvetet, i år icke må göra sig gällande inom Representationen med anledning af denna motion, så ber jag vördsamt få förklara, att mitt förslag *alldeles icke gäller handeln med apoteksvaror*. Ej heller gäller den någon förändring i nuvarande *tullsatser*. Den gäller helt enkelt svenske medborgares rätt att i tullen, enligt lag, få disponera öfver och införa de varor, hvilka enligt märkrulla och konnässement äro deras egendom.

Hvad nu *handeln med apoteksvaror* eller, rättare sagdt, *handeln med medicinalier*, beträffar, så finnes derom noga i lagen bestämdt, och strafflagen stadgar svårt ansvar för öfverträdelse af gällande föreskrifter med afseende på rättigheten att försälja eller utlemna giftiga ämnen. Särskildt ber jag få fästa uppmärksamheten derpå, att *om* dessa lagar icke funnes eller icke tillämpades, ingenting vore lättare oeh mer inbjudande än en vinstgifvande handel med medicinalier, och hvilken aldrig, icke i ringaste mån, kunde hindras af hvilka bestämmelser som helst i tulltaxan. Såsom bekant kunna de allra flesta medicinalier åstadkommas *inom* landet. Då tullen icke har med inhemska varor, inom landet, att skaffa, så skulle ju ofelbarligen, med anledning af den höga medicinaltaxan för apotekare, en liflig handel med de i sig sjelfva alldeles icke så dyra medicinalierna ega rum. Att så *icke* är händelsen veta vi alla; och att så icke sker, derför hafva vi de omnämnda lagarne att tacka.

När dessa lagar *nu* förmå uppehålla ordning i detta afseende, så lära de väl allt framgent, oberoende af tulltaxan, göra det.

Hvad åter faran af giftiga eller farliga ämnen, som genom en sådan föreslagen ändrings antagande förmodas blifva vådlig, beträffar, så får jag vördsamt påminna derom, att den knappast kan blifva större än den redan är; åtminstone i praktiken. Under olika benämningar och rubriker, dels såsom kemiskt-tekniska preparater, dels annorlunda, kunna nu de farligaste gifter, i obestämdt stora kvantiteter, af hvem som helst införas. Ja i tulltaxan specificeras varurubriker, under hvilka de skarpaste, farligaste ämnen erhållas t. ex. fosfor; gröna arsenikfärger (t. ex. arseniksyrlig kopparoxid o. s. v.), auripigment (under arseniksvafighet), *chaux metallique* (basisk arseniksyrad koboltoxidul), bitterman-

delolja o. s. v. Härtill må ytterligare nämnas, att äfven de allra farligaste gifter, t. ex. cyankalium, kunna här hemma, om ej så billigt, dock i huru stor mängd som helst, med lätthet åstadkommas.

Sist ber jag få påminna derom, att näringarne alldeles icke stå i saknad af de, äfven farligaste, ämnen som af dem behöfvas, ty de erhålla dem i erforderlig mängd. Men — detta sker just till följd af ofta öfverklagade rubriker i tulltaxan, med mycket besvär, omgångar, obehag, med onödigt stora kostnader och ej sällan i förening med trakasserier.

Det är för häfvandet af dessa, för industrien och det allmänna, hinderliga och menliga förhållanden och på grund af det ofvan sagda, jag härmed vördsamt föreslår följande rubriker i tulltaxan i stället för nu befintliga motsvarande:

<i>Apoteksvaror</i> , alla i taxan ej specificerade, enkla eller sammansatta	fria.
<i>Kemiskt-tekniska preparater</i> , ej specificerade 100 r:dr	5,00.
<i>Räfkakor eller Räfkyddor</i>	} få införas under samma vilkår som arsenik.
<i>Kantarider eller Spanska flugor</i>	

Alla öfriga, till apoteksvaror hänförande rubriker i nuvarande taxa uteslutas hädanefter.

Om remiss till Bevillnings-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 25 Januari 1871.

Carl J. Grafström.